

DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2023-81-98-103>
УДК 37.091.2:373.3.011.3-051:[378:004.77]

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

© Павлова О.Г.

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Інформація про автора:

Павлова Олена Геннадіївна: ORCID: 0000-0002-4014-7440; elen.pavlova@gmail.com, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради; пров. Руставелі, 7, м. Харків, 61000, Україна.

У статті актуалізовано увагу щодо сучасного етапу розвитку суспільства, яке характеризується інформатизацією переважної більшості сфер життєдіяльності. Невід'ємною частиною цього процесу є використання інформаційно-комунікативні технологій у галузі освіти, зокрема процесі виховання, де означені технології мають сприяти підвищенню ефективності процесу. Відповідно, сучасний педагог має вміло використовувати інформаційно-комунікативні технології в професійній діяльності. Обґрунтовано потенціал використання інформаційно-комунікативні технологій у організації виховного процесу в закладах загальної середньої освіти.

Визначено, що розвиток та використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі спрямований на зміну традиційних форм організації виховання та мають суттєву перевагу в умовах інформації суспільства та відповідно до викликів сьогодення. Важливою якістю сучасних інформаційно-комунікаційних технологій є їхня універсальність, вони можуть бути основою в організації будь-якої діяльності, пов'язаної з інформаційним обміном, основою у створенні загального інформаційного простору тощо. Застосування ІКТ сприяє вдосконаленню всіх видів виховної роботи.

Зосереджено увагу на професійній підготовці майбутніх педагогів до організації виховної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Аналіз наукової літератури показав, що високий рівень інформаційно-комунікаційної компетентності педагога сьогодні є важливою умовою ефективності його професійної діяльності. Визначено специфіку вивчення інформаційно-комунікаційних технологій та, зокрема, їх використання як засобу виховання в педагогічному закладі вищої освіти. Акцентовано увагу на тому, що в більшості випадків безпосереднього формування вмінь використовувати ІКТ у майбутній професійній діяльності надає реальний позитивний вплив на інтенсифікацію та ефективність навчання майбутніх учителів. Також було визначено основні цілі підготовки майбутніх педагогів до організації виховної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: інформаційно-комунікативні технології, організація виховного процесу, процес виховання, професійна підготовка майбутніх педагогів.

O. Pavlova "Training future teachers to organize educational activities using information and communication technologies".

The article focuses on the current stage of societal development characterized by the informatization of the vast majority of life spheres. An integral part of this process is the use of information and communication technologies in education, particularly in the upbringing process, where these technologies are expected to enhance efficiency. Consequently, modern educators need to skillfully utilize information and communication technologies in their professional activities. The potential of using these technologies in organizing the educational process in secondary education institutions is justified. The development and utilization of information and communication technologies in the educational process aim to change traditional forms of upbringing organization and offer significant advantages in the information society and in response to contemporary challenges. A crucial quality of modern information and communication technologies is their universality, as they can serve as the foundation for organizing any activity related to information exchange, creating a common information space, and more. The application of ICT contributes to improving all types of educational work. The article also addresses aspects of the professional training of future educators in organizing educational activities using information and communication technologies. An

analysis of the scientific literature indicates that a high level of ICT competence is a crucial condition for the effectiveness of a teacher's professional activities. The specificity of studying information and communication technologies, including their use as a means of upbringing in higher education pedagogical institutions, is identified. Emphasis is placed on the fact that direct formation of ICT skills in future professional activities significantly enhances the intensity and effectiveness of training for future teachers. Moreover, the main goals of preparing future primary school teachers to organize educational activities using information and communication technologies are outlined.

Key words: information and communication technologies, organization of the upbringing process, upbringing process, professional training of future educators.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується інформатизацією переважної більшості сфер життєдіяльності особистості. Невід'ємною частиною цього процесу є використання інформаційних технологій у галузі освіти. Сучасні інформаційні технології потенційно підвищують пізнавальний інтерес здобувачів освіти у навчально-виховній діяльності. Якісно новому змісту виховання відповідає новий спосіб передачі інформації, який розвиває самостійність і відповідальність під час отриманні нових знань.

Особливість процесу тотальної інформатизації полягає в тому, що головним видом діяльності у сфері суспільного створення матеріальних і суспільних надбань є збирання, накопичення, зберігання, обробка, продукування, передача та використання інформації, що здійснюється на основі використання засобів інформаційно-комунікативних технологій – ІКТ [2]. Це факт необхідно враховувати у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів до професійної, зокрема, виховної діяльності. Впровадження у навчально-виховний процес інформаційно-комунікаційних технологій є вимогою часу, а масштабність використання – викликами сьогодення. Тому сучасна вища педагогічна освіта має бути спрямована на підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних, умотивованих педагогів, зокрема, вчителів початкових класів, які мали б достатній рівень сформованості умінь організації та реалізації виховної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На думку багатьох дослідників, у викликах сьогодення особливої значущості набуває інформатизація освіти, що забезпечує перехід системи освіти на сучасний рівень та підготовку підростаючого покоління до життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства.

Під інформатизацією освіти розуміють процес забезпечення сфери освіти

методологією та практикою розробки та оптимального використання сучасних засобів ІКТ, орієнтованих на реалізацію психолого-педагогічних цілей навчання та виховання в умовах безпеки. Цей процес ініціює вдосконалення методології та стратегії відбору змісту, методів та організаційних форм навчання й виховання [5].

Різні аспекти підготовки майбутніх педагогів відображено в працях вітчизняних учених: теоретичні та методичні основи педагогічної освіти (І. Бех, С. Гончаренко, І. Зязюн, О. Савченко, С. Сисоєва, О. Пехота, Г. Пономарьова, Г. Троцько, Л. Хомич тощо); проблеми організації професійної підготовки і становлення педагога (Д. Біда, О. Бабакіна, С. Беляєв, Б. Брилін, А. Коломієць, І. Зязюн, Н. Кузьміна, Л. Петриченко, І. Шоробура тощо).

Педагогічний потенціал інформатизації освітнього процесу вивчали Б. Гершунський, Л. Гризун, А. Гуржій, М. Золочевська, В. Хоменко, Л. Штефан та інші. Проблема формування готовності майбутнього педагога до використання інформаційно-комунікативних технологій відображається в роботах М. Левшина, І. Смирнової, В. Шакотько, О. Шимана та інших.

Мета статті: розглянути потенціал інформаційно-комунікативних технологій у виховному процесі загальноосвітньої школи та розкрити важливі аспекти підготовки майбутніх педагогів до організації виховної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Виклад основного матеріалу. В основу виховного процесу завжди покладено особисту діяльність здобувача освіти, точніше, виховання здійснюється через власний досвід учня, який визначається соціальним середовищем, а діяльність педагога орієнтовна на організацію та регулювання виховного середовища у житті дитини [7].

У систему виховання інформаційно-комунікаційні технології запроваджуються з метою підвищення якості виховної роботи та розвитку пізнавального інтересу до заходів

виховного характеру. Кожен із напрямків виховної роботи передбачає певний ракурс застосування ІКТ [10]. Прагнення застосовувати ІКТ не лише в навчальній, а й у виховній роботі спрямоване на вирішення соціальних, педагогічних і технологічних причин: актуальність використання ІКТ; необхідність пошуку засобів підвищення ефективності процесу навчання; посилення мотивації та залучення здобувачів освіти до активної діяльності.

Використовуючи ІКТ у виховному процесі педагог досягає наступних цілей:

- активізація розумової діяльності та ефективності виховання тих чи інших якостей особистості завдяки інтерактивності;

- підвищення та стимулювання інтересу;

- моделювання та візуалізація процесів, явищ, складних для демонстрації в реальності, але необхідних для створення;

- індивідуалізація виховного процесу [6];

- розширення уявлень загальнолюдські, національні цінності (добро, сім'я, совість, вірність, любов, честь) на основі демонстрації та протиставлення негативної та позитивної поведінки людей;

- виховування позитивного ставлення до духовно-моральних цінностей та бажання здійснювати вчинки відповідно до них;

- формування поведінкових моральних «умінь» та звичок (уміння справедливо оцінювати свої вчинки та вчинки оточуючих людей, бути доброзичливими, ввічливими, слухняними, привітними з усіма тощо) [10, с. 7];

- забезпечення учнів можливістю самостійного пошуку матеріалів для підготовки доповідей, рефератів, складання сценаріїв;

- надання допомоги у пошуках відповідей на проблемні питання;

- створення величезного поля для розвитку креативних здібностей, формування загальної та інформаційної культури [2].

Компетентне використання інформаційно-комунікативних технологій сприяє розвитку у вихованців творчого потенціалу, дослідницької діяльності, посилює мотивацію, розвиває пам'ять, уяву, логічне мислення, підвищує активність під час виховної роботи.

Таким чином, включення ІКТ у виховну роботу, дозволяє сформувати у здобувачів освіти:

- моральні компетенції – готовність жити за традиційними моральними законами;

- комунікативні компетенції – вміння вступати в діалог, бути почутими;

- інформаційні компетенції – володіння інформаційними технологіями;

- автономізаційні компетенції – здатність до самовизначення та самоосвіти, конкурентоспроможності;

- соціальні компетенції – здатність діяти в соціумі з урахуванням позицій інших людей [7].

Впровадження ІКТ у навчальну та виховну діяльність дозволяє перейти від пояснювально-ілюстрованого методу до діяльнісного, де здобувач освіти перетворюється на активного суб'єкта виховної діяльності [6].

Застосування інформаційно-комунікативних технологій сприяє удосконаленню всіх видів виховної роботи. Вихованець безпосередньо бере участь у пошуку та аналізі різних способів вирішення проблеми, і, отже, у нього вдосконалюються пізнавальні здібності. Проблемні форми виховання супроводжуються ситуаціями вільного вибору завдань, атмосферою дискусій, що підвищує мотивацію навчання, мотивацію прагнення компетентності. Використання сучасних інформаційних технологій у виховному процесі сприяє забезпеченню майбутнього країни поколінням, здатним розробляти та впроваджувати нові ідеї та технології в усі сфери діяльності.

Необхідність використання інформаційно-комунікативних технологій у вихованні очевидна та незаперечна. Виховний процес будеться не тільки на засвоєнні інформації, способів її отримання та використання, насамперед він передбачає особистісне спілкування вихователя з вихованцем.

Володіння інформаційно-комунікаційними технологіями є важливою складовою компетентності сучасного педагога, зокрема вчителя початкових класів. Специфіка застосування означених технологій у професійній діяльності визначається насамперед її видами, зокрема виховною діяльністю.

Вивчення інформаційно-комунікаційних технологій та зокрема їх використання як засіб виховання у майбутній професійній діяльності вчителя початкових класів має свою специфіку, а отже, передбачає цілеспрямовану підготовку здобувачів вищої педагогічної освіти. Інформаційні та комунікаційні технології виступають і як об'єкт вивчення, і як інструмент предметної та педагогічної діяльності, і як засіб навчально-методичного забезпечення навчального процесу у школі [3,

с. 32]. Тому сучасний вчитель повинен не тільки володіти знаннями в галузі інформаційних та комунікаційних технологій, а й бути спеціалістом із застосування нових технологій у своїй педагогічній професійній діяльності. При цьому стрімкий розвиток інформаційних та комунікаційних технологій вимагає вивчення не конкретних програмних засобів, а освоєння майбутніми педагогами їх сутності та можливостей, перспектив розвитку інформаційних та комунікаційних технологій навчання та психолого-дидактичного обґрунтування їх використання, що дозволяє забезпечити відповідність професійної підготовки.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у організації виховної діяльності педагога буде цілком виправданим та забезпечить підвищення ефективності означеного процесу в тому випадку, якщо таке використання відповідатиме конкретним потребам системи освіти [4].

Звісно, до програми підготовки майбутніх педагогів у педагогічних закладах вищої освіти, крім загального курсу інформатики, входить безліч різних освітніх компонентів, які стосуються до використання ІКТ чи підготовки до використання технологій у майбутній професійній діяльності. Очевидно, що всі вони так чи інакше висвітлюють особливості провадження педагогічної діяльності за умов використання інформаційно-комунікаційних технологій. До цього списку треба додати численні курси методики навчання різним дисциплінам, які не можуть оминати специфіку інформатизації навчання окремим предметам шкільної програми.

Подібний підхід, пов'язаний із розглядом питань інформатизації в рамках перерахованих дисциплін, має щонайменше два суттєвих недоліки, перший з яких – розрізненість і незв'язність перерахованих дисциплін, які викладаються, зазвичай, різними викладачами. Зміст подібних освітніх компонентів досить часто дублює один-одного, а в цілому спостерігається фрагментарність знань.

Варто відзначити, що в більшості випадків використання ІКТ у професійній підготовці та безпосередньому формуванні вмінь використовувати їх у майбутній практичній діяльності надає реальний позитивний вплив на інтенсифікацію праці майбутніх учителів, а також на ефективність їх навчання. Використання ІКТ у професійній підготовці майбутніх педагогів дозволяє створювати різноманітні форми аудиторних та

позааудиторних занять, активізувати пізнавальну діяльність студентів, забезпечити встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин, перетворити студента в активного учасника та творця своєї освітньої та майбутньої професійної траєкторії, сформувати освітнє середовище, що сприяє розвитку мислення, пам'яті, уваги, уваги тощо, а також активності, ініціативності, креативності. Використання ІКТ у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів дозволяє отримати ними досвід прикладу роботи з подібними засобами, вимагає від них постійного вдосконалення та спрямування професійного саморозвитку, творчого підходу до організації взаємодії майбутніх вихованців із комп'ютерами.

І хоча ІКТ сьогодні – це вже звичний атрибут навчально-виховного процесу, але інтерес у студентів викликають відеокліпи, яскраві ілюстрації, голосовий супровід, які сприяють активізації дискусії під час обговорення тієї чи іншої проблеми; більш повному та яскравому пред'явленню навчального матеріалу; міцному засвоєнню знань; створення сприятливого психологічного клімату у групі, коли зусилля кожного спрямовані на досягнення спільного результату; розвитку логічного самостійного мислення; формуванню комунікативних умінь. Використання ІКТ у навчальному процесі у закладах вищої освіти допомагає студентам у професійному розвитку, підвищенні загальної культури, професійному та особистісному становленні.

Цілком справедливо стверджує О. Яшук, що оволодіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, методикою їх використання у навчально-виховному процесі сприятиме модернізації освіти – підвищенню якості професійної підготовки майбутнього спеціаліста, забезпеченню потреб суспільства у конкурентоспроможних фахівцях [11].

Основними цілями підготовки майбутніх учителів до організації виховної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій мають стати:

- ознайомлення з позитивними та негативними аспектами використання інформаційних та телекомунікаційних технологій в освіті;

- формування уявлення про роль і місце інформатизації освіти в інформаційному суспільстві, видовому складі та галузях ефективного застосування засобів інформатизації освіти, технологій обробки, подання, зберігання та передачі інформації;

- ознайомлення із загальними методами інформатизації, адекватними потребам освітнього процесу, контролю та вимірювання результатів навчання, позанавчальної, науково-дослідної та організаційно-управлінської діяльності навчальних закладів;

- формування знань про вимоги, пред'явлених до засобів інформатизації освіти, основних принципи оцінки їх якості, навчання педагогів стратегії практичного використання засобів інформатизації у сфері освіти;

- надання додаткової можливості пояснити учням роль та місце інформаційних технологій у сучасному світі [8; 9; 11].

Як основні напрямки, що систематизують зміст підготовки, визначають сутність, цілі та особливості інформатизації освіти, технічні засоби та технології інформатизації освіти, методи інформатизації освітньої діяльності, основи формування

Список використаних джерел:

1. Гуро К. В. Використання сучасних ІКТ у виховному процесі / К. В. Гуро. – Режим доступу : <https://genezum.org/library/vykorystannya-suchasnyh-ikt-u-vyhovnomu-procesi> 10 (дата звернення 15.11.2023р.)

2. Дрокіна А. С. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до використання засобів інформаційних технологій / А. С. Дрокіна // Наукові записки кафедри педагогіки. – 2014. – Вип. 37. – С. 130-138.

3. Калюжна Т. Г. Сучасні вимоги до професійної підготовки майбутнього вчителя / Т. Г. Калюжна // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Сер. : Психолого-педагогічні науки. – 2013. – № 4. – С. 32-37.

4. Кремень В. Г. Методологічні засади використання інформаційно-комунікаційних технологій в сучасній освіті / В. Г. Кремень // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. – Львів : ЛДУ БЖД. – 2017. – Вип. 5. – С. 3-9.

5. Кузнецова М. Роль і місце сучасних інформаційних технологій в освіті / М. Кузнецова. – Режим доступу : <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/432> (дата звернення 15.11.2023р.)

6. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в національно-патріотичному вихованні молоді / НДЦ «Інститут сімейної та молодіжної політики імені Олександра Яременка». – Режим доступу : <https://dismp.gov.ua/vykorystannia-informatsijno-komunikatsijnykh-tekhnologij-v-natsionalno-patriotichnomu-vykhovanni-molodi/> (дата звернення 20.11.2023р.)

7. Олійник Н. Я. Готовність майбутніх учителів до виховної діяльності в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: реалії й перспективи /

інформаційних освітніх середовищ та інформаційного освітнього простору, питання формування готовності педагогічних кадрів до професійного використання інформаційних технологій [8].

Висновки на пропозиції. Отже, сьогодення характеризується процесом тотальної інформатизації, що необхідно враховувати в процесі професійної підготовки майбутніх педагогів до професійної, зокрема виховної діяльності. Підготовка майбутніх педагогів до виховання здобувачів освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій сприятиме підвищенню: активності студентів; візуалізації інформації про різні аспекти виховного процесу; розвитку вміння знаходити, вивчати та аналізувати кращий досвід виховної роботи; формуванню здатності використовувати ІКТ під час виховної роботи в майбутній професійній діяльності тощо.

Н. Я. Олійник // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. – Запоріжжя. – 2009. – Вип. 4 (57). – С. 354-361.

8. Романенко Т. В. Професійна підготовка майбутнього вчителя інформатики та фізики засобами інформаційно-комунікаційних технологій / Т. В. Романенко // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – 2019. – № 185. – С. 47-51.

9. Чайка І. А. Принципи реалізації потенціалу інформаційно-освітнього середовища ВНЗ в контексті особистісних вимірів підготовки майбутніх педагогів / І. А. Чайка // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, 2012. – Вип. 24. – С. 194-197.

10. Юрченко О. К. Використання ІКТ в навчально-виховному процесі початкової школи / О. К. Юрченко. – Режим доступу : <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://www.rombalka-school.edukit.mk.ua/Files/downloads/%D0%9E%D0%BF%D0%B8%D1%81%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%83%20%D0%AE%D1%80%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%D0%9A..pdf> (дата звернення 20.11.2023р.)

11. Ящук, О. Особливості підготовки майбутніх вчителів початкової школи до використання ікт у професійній діяльності / О. Ящук // Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. – 2020. – № 1(3). – С. 154-160.

References

1. Huro, KV n.d., *Vykorystannya suchasnykh IKT u vykhovnomu protsesi [Using modern ICT in the educational process]*, viewed 15 November 2023 <<https://genezum.org/library/vykorystannya-suchasnyh-ikt-u-vyhovnomu-procesi>>

2. Drokina, AS 2014, 'Pidhotovka maybutn'oho vchytelya pochatkovoyi shkoly do vykorystannya zasobiv informatsiynykh tekhnolohiy' [Training future primary school teachers to use information technology tools], *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky*, iss. 37, Pp. 130-138.

3. Kalyuzhna, TH 2013, 'Suchasni vymohy do profesiynoi pidhotovky maybutn'oho vchytelya' [Modern requirements for the professional training of the future teacher], *Naukovi zapysky Nizhyns'koho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholya. Ser. : Psykholoho-pedahohichni nauky*, no 4, Pp. 32-37.

4. Kremen', VH 2017, 'Metodolohichni zasady vykorystannya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy v suchasniy osviti' [Methodological principles of using information and communication technologies in modern education], *Informatsiyno-komunikatsiyni tekhnolohiyi v suchasniy osviti: dosvid, problemy, perspektyvy*, iss 5, Pp. 3-9.

5. Kuznetsova, M n.d., 'Rol' i mistse suchasnykh informatsiynykh tekhnolohiy v osviti, [The role and place of modern information technologies in education], viewed 15 November 2023 <<http://oldconf.neasmo.org.ua/node/432>>

6. NDTs «Instytut simeynoyi ta molodizhnoyi polityky imeni Oleksandra Yaremenka» n.d., *Vykorystannya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy v natsional'no-patriotychnomu vykhovanni molodi*, [Using information and communication technologies in the national and patriotic education of youth], viewed 20 November 2023 <<https://dismp.gov.ua/vykorystannia-informatsijno-komunikatsijnykh-tekhnolohij-v-natsionalno-patriotychnomu-vykhovanni-molodi/>>

7. Oliynyk, NY 2009, 'Hotovnist' maybutnikh uchyteliv do vykhovnoyi diyal'nosti v dytyachykh zakladakh ozdorovlennya ta vidpochynku: realiyi y perspektyvy' [Training future teachers for educational activities in children's health and recreation centers:

realities and prospects], *Pedahohika formuvannya tvorchoyi osobystosti u vyshchii i zahal'noosvitniy shkolakh*, iss 4 (57), Pp. 354-361.

8. Romanenko, TV 2019, 'Profesiyna pidhotovka maybutn'oho vchytelya informatyky ta fizyky zasobamy informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy' [Professional training of the future teacher of informatics and physics by means of information and communication technologies], *Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky*, iss 185, Pp. 47-51.

9. Chayka, IA 2012, 'Pryntsypy realizatsiyi potentsialu informatsiyno-osvitn'oho seredovyshcha VNZ v konteksti osobystisnykh vymiriv pidhotovky maybutnikh pedahohiv' [The principles of realizing the potential of the information and educational environment of universities in the context of personal dimensions of training future teachers], *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Ser. Pedahohika. Sotsial'na robota*, iss 24, Pp. 194-197.

10. Yurchenko, OK 2015, *Vykorystannya IKT v navchal'no-vykhovnomu protsesi pochatkovoyi shkoly* [Using ICT in the educational process of primary school], viewed 20 November 2023 <<chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://www.rombalka-school.edukit.mk.ua/Files/downloads/%D0%9E%D0%BF%D0%B8%D1%81%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%83%20%D0%AE%D1%80%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%D0%9A..pdf>>

11. Yashchuk, O 2020, 'Osoblyvosti pidhotovky maybutnikh vchyteliv pochatkovoyi shkoly do vykorystannya ikt u profesiyniy diyal'nosti' [Peculiarities of training future primary school teachers to use ICT in professional activities], *Psykholoho-pedahohichni problemy suchasnoyi shkoly*, iss 1(3), Pp. 154-160.

Стаття надійшла до редакції 01.12.2023 р.